

Извештај са студијске посете Бечу

Републички завод за социјалну заштиту, у сарадњи са Европским центром за социјалну политику и истраживања из Беча, организовао је студијску посету Аустрији, као активност у оквиру пројекта „Процена вредности и ефективности социјалне заштите“ (Social Protection Assessment for Values and Effectiveness - SAVE), подржаном од стране ЕУ програма PROGRESS. Пројекат се бави проценом ефективности и ефикасности процеса деинституционализације у Србији.

Студијско путовање је организовано за 18 стручњака из система социјалне заштите (представника креатора политике, доносиоца одлука и пружалаца услуга), у периоду од 8. до 10. априла 2015. године. Циљ је био да се током студијске посете учесници из Србије упознају са аустријским системом социјалне заштите и досадашњим резултатима у процесу деинституционализације и развоја услуга у заједници. Посебан фокус био је на сагледавању примера добре праксе и разматрању могућности преношења искуства. Други специфични циљ студијске посете био је да се представи студија о деинституционализацији и заштити старих, коју је припремио Европски центар и да се размотре релевантне информације за конципирање коначне верзије документа о досадашњим ефектима процеса деинституционализације у Србији.

Одржана су предавања/стручне радионице:

- Брига о деци - Естер Золами;
- Дугорочна нега – Стефанија Илинка;
- Контекст и опште карактеристике дугорочне неге у Аустрији – Каи Лајхзенринг;

Представљени су примери добре праксе:

- Подизање свести и умрежавање при пружању дугорочне неге – изазов у сеоским подручјима – Хајдмари Штафлингер;
- Иновације у вези са дугорочном негом као резултат коришћења информационо – комуникационих технологија – Питер Брезани;
- Пружање услуга у сеоским условима у Корушки – Алис Ебенбергер;

Организована је посета пружаоцима услуга:

- Дом за старе у Кремсу (јавно-приватно партнерство);
- Каритас (непрофитна организација) – Јединица за резиденцијалну негу дементних лица, дневни боравак;

*
*   *

Брига о деци: Естер Золами је говорила о процесу деинституционализације у Европи, на основу компаративне анализе и користећи примере добре праксе. Представљени су трендови у заштити деце и алтернативне услуге које се пружају. Посебан акценат је стављен на Програм превенције институционализације у Италији - P.I.P.P.I. (Programme of Intervention to Prevent Institutionalisation);

Стефанија Илинка је говорила о дугорочној неги са аспекта деинституционализације и различитих режима социјалне заштите. Главни тренд у протеклим деценијама у Европи базира се на преласку са дугорочне неге на бригу и помоћ у кући. Представљена су 4 режима заштите старих у Италији, Шведској, Аустрији и Чешкој. Приказани су подаци, као и примери добре праксе у овим земљама.

Контекст и опште карактеристике дугорочне неге у Аустрији представио је **Каи Лајхзенринг** који је дао кратак преглед општег контекста дугорочне неге, претходно пруживши информације о општем друштвеном контексту у Аустрији. Представљен је

развој кућне неге. Кроз презентацију су обухваћени сви сегменти пружања услуга, почев од начина финансирања услуга, доприноса корисника, до броја запослених и броја

корисника који су услугом обухваћене. Објашњене су политичке и финансијске прилике, као и најбољи и најисплативији начини пружања услуга. Нарочито је истакао значај новчаних давања и неформалне бриге о старима.

Хајдмари Штафлингер је говорила о подизању свести и умрежавању при пружању дугорочне неге као изазову у сеоским подручјима. Представљен је пројекат који се реализује у регионима Горња Аустрија и Баварска, чији је циљ развијање конкретних идеја и концепата за бригу о старима, уз партиципацију корисника. Представљен је концепт „Старење код куће у 15 корака“.

Питер Брезани је представио иновације у вези са дугорочном негом које настају као резултат коришћења информационо – комуникационих технологија. Показао је како се уз помоћ савремене технологије може унапредити

квалитет живота људи са специфичним потребама и тешкоћама. Приказани су резултати SPES пројекта, као и истраживања на које се овај пројекат ослања.

Алис Ебенбергер је представила организацију која се бави пружањем услуга у сеоским условима у Корушки. Представила је начин на који су волонтери у сеоским подручјима у региону организовани и координисани у пружању свакодневних услуга становништву – превоз, чување старих, чување деце и сл, уз објашњење како је услуга настала, како се развијала и ширила.

*

*

*

У оквиру посете институцијама и организацијама које се баве пружањем услуга посебно осетљивим групама становништва, организован је обилазак **дома за старе у Кремсу**, као пример јавно-приватног партнерства. Посетиоци су имали прилику да се упознају са структуром дома и да добију све значајне информације о програмима који се спроводе и начину функционисања овог дома.

Организована је посета непрофитној организацији **КАРИТАС**, дневном боравку за резиденцијалну негу дементних лица. Домаћини су поред дневног боравка, представили и друге значајне информације о организацији и њеним организационим јединицама.

Као завршни део студијске посете одржана је радионица на којој су учесници имали прилику да поделе утиске о новим сазнањима и садржајима који су изнети, као и о раду

организација и установа које су посећене.

Гости и домаћини заједно су размотрили све расположиве облике сарадње и сагласили се да ће даљи наставак размене знања и искустава допринети развоју и примени нових концепата у

процесу деинституционализације и развоја услуга у заједници у Србији.

Уз то, сагледавање сличности и разлика између система социјалне заштите у Србији и у

Аустрији, истовремено је указало и на начине за практичну примену стечених искустава.

*

*

*

Студијска посета Аустрији дала је очекиване резултате и испунила очекивања учесника из Србије. Уз обострано ангажовање и организатора и домаћина и у међусобно подстицајној радној атмосфери представљене су студије и анализе и примери добре праксе на тему деинституционализације у Европи. Ова искуства омогућила су присутним стручњацима да изврше поређења различитих система са процесом деинституционализације који се одвија у систему социјалне заштите у Србији. Уз то, примери добре праксе који су изложени омогућили су стручњацима из Србије да размотре да ли неки од ових примера могу да се искористе и пренесу у наш систем. На основу искустава пружалаца у развоју услуга, направљена је паралела и покренута је плодна дискусија на тему могућности и препрека у развоју ових услуга у Србији. Информације које су прикупљене током студијске посете, кроз презентације стручњака и кроз посете пружаоцима услуга, користан су извор података за израду документа о досадашњим ефектима процеса деинституционализације у Србији.

